

GK 153
7/14136

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.82/8211-1017
KONU : Yazılı Soru Önergesi

21.09.2010 * 83447

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 03/05/2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-22599 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI'nın tarafıma tevcih ettiği 7/14136 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü maddesiyle, Büyükşehir belediyeleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sermayesinin % 50'sinden fazlası büyükşehir belediyelerine ait şirketlerin; 31.12.2004 tarihi itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarından olan kamu ve özel hukuka tâbi alacakları, bunların diğer kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarına karşılık olmak üzere, 28.02.2007 tarihine kadar takas ve mahsup edilmesi ile genel bütçe vergi gelirlerinden her ay ayrılacak payların kesintiye tabi tutulması hususları düzenlenmiş bulunmaktadır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında, madde kapsamında yer alan kuruluşların mahsup işlemlerine konu olan veya olmayan borçlarının, genel bütçe vergi gelirlerinden her ay ayrılacak payların %40'ını geçmemek üzere kesinti yapılarak tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Bu maddeye göre yapılacak takas, mahsup ve kesinti işlemleri yılı bütçe kanunları ile ilişkilendirilmeksizin ilgili kuruluş ile uzlaşma komisyonu tarafından belirlenmekte ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından karara bağlanmaktadır. Aynı maddede Bakanlar Kuruluna, ilgili kuruluşların borç ödeme kapasitelerini de dikkate alarak ödenecek tutarları taksitlendirmeye, taksitlendirilen kısma Kanunun yayımını izleyen günden itibaren zam ve faiz uygulatmamaya ve bu borçların fer'i ve cezalarını geçmemek üzere indirim yapmaya yetki verilmiş bulunmaktadır.

Uzlaşma komisyonu, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından görevlendirilecek bir başkan ile İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı ve İller Bankasının birer temsilcisinin katılımıyla oluşmaktadır. Büyükşehir belediyeleri için ayrıca uzlaşma komisyonu kurulmamış olup, belediyeler için kurulan uzlaşma komisyonunun büyükşehir belediyeleri için de görev yapması öngörülmüştür.

Anılan maddedeki yetki çerçevesinde, 14.06.2005 tarihli ve 25845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 14.06.2005 tarihli ve 2005/8928 sayılı Kararname ile borç ve alacakların takas, mahsup ve kesintiye tabi tutulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, söz konusu takas, mahsup ve kesinti işlemleri bu usul ve esaslar dahilinde gerçekleştirilmiştir. Buna göre, 5216 sayılı Kanun kapsamında yer alan kuruluşların, sadece kamu kurum ve kuruluşlarına olan borç ve alacakları ile bunların fer'i ve cezaları için uzlaşma komisyonuna başvurma imkanı olup, bu madde hükmüne göre takas, mahsup ve kesinti işlemine tâbi tutulan borç ve alacaklar için ilgili kanunlarda öngörülen zamanaşımı süreleri işlememektedir.

Bu hükümler çerçevesinde, ilgili kuruluşların uzlaşma ve hacizlerin kaldırılmasına dair başvurularının uzlaşma komisyonunca kabul edilmesini müteakip 31.12.2004 tarihinden önceki borçları için tatbik edilen hacizlerin kaldırılması gerekmektedir.

Öte yandan, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği 09.04.2002 tarihi itibarıyla mevcut bulunan Hazine alacakları karşılığında hesaplanan gecikme faizi ve cezaların miktarlarının, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dördüncü ayın sonuna kadar ilgisine bildirilmesi ve bu bildirimde, bildirim yapılan ilgili kuruluşun tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde uzlaşma talebinde bulunabileceği hususunun belirtilmesi gerekmektedir.

Anılan maddenin ikinci fıkrasına göre, uzlaşma talepleri, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından Hazine alacaklarının idaresi, takibi, tahsili ve denetimiyle ilgili görevli personel arasından tayin edilen bir başkan ve üç üye ile Maliye Bakanlığı, Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Sayıştay Başkanlığının birer temsilcisinden oluşan uzlaşma komisyonlarınca sonuçlandırılacak olup, söz konusu süre içinde uzlaşmanın vaki olmaması halinde, bu durumun taraflarca imzalanmış bir tutanakla tespit edilmesi ve Hazine alacağının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsili için gerekli işlemlerin başlatılması gerekir.

Ayrıca, 31.12.2004 tarihi itibarıyla uzlaşılan tutarlara ilişkin yükümlülüklerin borçlu tarafından vadesinde yerine getirilmemesi halinde uzlaşma yapılmamış sayılmakta ve Hazine alacağı 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Diğer taraftan, başvuru süresi içinde uzlaşma talebinde bulunmayan kurum ve kuruluşlardan olan Hazine alacağının da 6183 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil ve takibi için gerekli işlemlerin başlatılması gerekir.

Bu hükümler çerçevesinde, 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları için 5216 sayılı Kanuna göre kurulan uzlaşma komisyonlarına 7 kuruluş tarafından başvuru yapılmış olup, uzlaşma sağlanamayan kurum ve kuruluşlara ait Hazine alacakları, 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil edilmek üzere Bakanlığımıza bildirilmiş bulunmaktadır. Bu nedenle, üç kuruluşun 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları için 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil süreci başlatılmış bulunmaktadır.

Ayrıca, 6183 sayılı Kanunun 107 nci maddesinde, 6183 sayılı Kanunun uygulamasında görevli olanların amme borçlusunun ve onunla ilgili kimselerin şahıslarına, mesleklerine, işlerine, muamele ve hesap durumlarına ait öğrendikleri sırlarla, gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesine göre cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre yazılı soru önergesinde, 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları için uzlaşma talebinde bulunan kurum ve kuruluşlar ile uzlaşma talebinde bulunmayan ve anılan Kanun kapsamındaki Hazine alacakları için takip ve tahsil süreci başlatılan kurum ve kuruluşların kimler olduğuna ilişkin olarak yöneltilen sorulara yukarıda belirtilen yasal hüküm nedeniyle cevap verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı